

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА ЕНДОКРИНОЛОГІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА,
в тому числі ендокринологія, медична генетика»
індивідуальний профільний курс:
«Невідкладні стани в ендокринології.
Ведення хворих з хворобами ендокринної системи»
для студентів 6 курсу
Внутрішня медицина

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний факультет №2
Освітня програма	22 Охорона здоров'я, 222 Медицина, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024 н.р.
Назва дисципліни, код	<i>Ендокринологія, ОК 29.</i> Внутрішня медицина, в тому числі ендокринологія, медична генетика. Індивідуальний профільний курс: «Невідкладні стани в ендокринології. Ведення хворих з хворобами ендокринної системи» Kaf_endocrinology@meduniv.lviv.ua
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Ендокринології, м.Львів, Вул. Острозького, 1, тел.(032)2759510, (032) 2764673; Kaf_endocrinology@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Д.м.н., проф. Урбанович Аліна Мечиславівна urbanovych_alina@meduniv.lviv.ua
Рік навчання	6
Семестр	11 або 12
Тип дисципліни/модулю	Обов'язкова
Викладачі	
Сергієнко Олександр, д.м.н., професор	serhiyenko_aleksander@meduniv.lviv.ua
Кіхтяк Олеся, д.м.н., професор	kikhtyak_oleca@meduniv.lviv.ua
Плешанов Євген, д.м.н., професор	pleshanov_eugene@meduniv.lviv.ua
Сергієнко Вікторія, д.м.н., професор	serhiyenko_viktoria@meduniv.lviv.ua
Сафонова Оксана, к.м.н., доцент	Safonova_Oksana@meduniv.lviv.ua
Гоцко Марта, к.м.н., доцент	hotsko_marta@meduniv.lviv.ua
Москва Христина, к.м.н., доцент	moskva_kristina@meduniv.lviv.ua
Красний Михайло, к.м.н., асистент	krasnyi_mikhajlo@meduniv.lviv.ua
Козловська Христина, к.м.н., асистент	kozlovska_kristina@meduniv.lviv.ua
Ліщук Орися, к.м.н., асистент	lyschuk_orisya@meduniv.lviv.ua
Erasmus+	ні
Особа, відповідальна за силабус	Сафонова Оксана safonova.oks@gmail.com Safonova_Oksana@meduniv.lviv.ua
Кількість кредитів ECTS	1,5
Кількість годин	Всього – 45 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 15 год.
Мова навчання	Українська, англійська
Інформація про консультації	Проводяться згідно графіку консультацій, який представлений на сайті кафедри.
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази	№1: КНП ЛОР "Львівський обласний державний клінічний лікувально-діагностичний ендокринологічний центр", 79010, м. Львів, вул. Острозького, 1; тел. 275-95-20, тел./ факс: 276-94-89, e-mail: ired@ua.fm , круглодобово №2: КНП ЛОР «4-та міська лікарня м. Львова, 79007, м. Львів, вул. Стецька, 3, тел. 260-21-03, e-mail: 4kml_uoz_lviv@ukr.net круглодобово
2. Коротка анотація до курсу	
<p>Згідно з Навчальним планом викладання наскрізної дисципліни «Внутрішня медицина» здійснюється на 4-6 курсах. Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитно-трансферною системою організації навчального процесу (ЄКТС).</p> <p>Програма з «Внутрішньої медицини, в тому числі ендокринологія, медична генетика» на 6 курсі передбачає вивчення внутрішньої медицини за індивідуальними профільними курсами за вибором, в тому числі ендокринологія, при цьому наголос робиться на вивченні особливостей перебігу, діагностики та лікування ендокринної патології.</p> <p>Викладання основ ендокринології на курсі проводиться у індивідуального профільного курсу за вибором. Тривалість практичних занять – 6,0 години. Основна мета цього курсу – вивчення студентом особливостей клініки, діагностики, диференційної діагностики та лікування ендокринної патології.</p> <p>Акцент робиться на навичках опитування та клінічного обстеження пацієнта, діагностиці, проведенні диференціальної діагностики, лікуванні та профілактиці захворювань ендокринних органів, діагностуванні та наданні екстреної медичної допомоги при невідкладних станах, а також виконання медичних маніпуляцій. Студенти беруть участь у діагностично-лікувальному процесі пацієнтів під керівництвом викладачів кафедри. Також передбачено оволодіння/ознайомлення з процедурами, що найчастіше застосовуються в практиці</p>	

ендокринології. Практичні заняття, клінічні обходи з асистентами, доцентами та професорами кафедри є основною частиною цього курсу. Кожен студент щоденно записує та доповідає клінічні дані щодо обстежених хворих асистенту та пише історію хвороби.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів.

Тематичні плани практичних занять та самостійної роботи розкривають проблемні питання відповідних розділів ендокринології. Практичні заняття проводять на клінічних базах кафедри. Методика організації практичних занять з внутрішньої медицини передбачає необхідність:

- зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх госпіталізації, обстеження, постановки діагнозу, лікування до виписки зі стаціонару;
- оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді студентів, лікарів, інших учасників процесу надання медичної допомоги;
- сформуванню у студента, як у майбутнього фахівця, розуміння відповідальності за рівень своєї підготовки, її удосконалення упродовж навчання і професійної діяльності.

Для реалізації зазначеного на першому занятті відповідного модуля необхідно надати студенту детальний план роботи в клініці та забезпечити умови для його реалізації. Цей план повинен включати:

- дослідження, які має засвоїти студент (або ознайомитись);
- алгоритми (протоколи) обстежень, встановлення діагнозу, лікування, профілактики відповідно до стандартів доказової медицини;
- курацію пацієнтів, яку має здійснювати студент упродовж вивчення дисципліни;
- доповіді історії хвороби пацієнта у навчальній групі, на клінічних обходах, практичних конференціях.

Курація пацієнта передбачає:

- з'ясування скарг хворого, анамнезу захворювання та життя, проведення опитування за органами та системами;
- проведення фізикального обстеження хворого та визначення основних симптомів/синдромів захворювання;
- аналіз результатів лабораторного та інструментального дослідження;
- встановлення діагнозу;
- призначення лікування;
- визначення заходів первинної та вторинної профілактики;
- доповідь результатів обстеження хворого командою студентів у навчальній групі, розбір під керівництвом викладача правильності встановлення діагнозу, диференційного діагнозу, призначеного обстеження, лікувальної тактики, оцінки прогнозу та працездатності, профілактики.

Рекомендовано проводити практичні заняття з включенням:

- контролю початкового рівня знань за допомогою тестових запитань, складених у форматі запитання з 5 варіантами відповіді, з яких 1 – правильна та перевірки робочих зошитів;
- ведення 1-2 хворих із захворюваннями та станами, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням правильності встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини і у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;
- розгляду результатів додаткових методів дослідження (лабораторних та інструментальних), які застосовуються при діагностиці і проведенні диференційного діагнозу, розгляд яких передбачений темою практичного заняття;
- контролю кінцевого рівня знань за тестовими завданнями, складеними у форматі А.

На практичних заняттях студентам рекомендується вести протоколи, в які необхідно вносити короткі відомості про хворих, обстежених під час практичного заняття, діагноз, план обстеження та призначене лікування.

Самостійна та індивідуальна робота студентів складає 33% у навчальному плані, є складовою частиною навчальної діяльності і входить до кредитів ЄКТС кожного модуля та дисципліни в цілому. Вона включає:

- підготовка до практичних занять;
- виконання і захист ІСРС;
- підготовка і написання історії хвороби;
- оволодіння практичними навичками;
- підготовка до підсумкового контролю;
- написання робочого зошита за темою заняття.

Викладачі кафедри забезпечують можливість здійснювати самостійну роботу. Під час практичних занять та підсумкового контролю проводять контроль та оцінку її виконання.

Кафедри ендокринології мають право вносити зміни до навчальної програми у межах до 15%.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на кожному практичному занятті, засвоєння змістового модуля (підсумковий контроль) – на останньому практичному підсумковому занятті. Рекомендується застосовувати такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тестові завдання, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок і медичних маніпуляцій.

Підсумковий контроль складається на останньому практичному занятті викладачу кафедри відповідно до графіка, затвердженого на навчально-методичній нараді кафедри. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Для тих студентів, які хочуть **поліпшити оцінку з дисципліни**, по завершенню вивчення дисципліни,

навчальним планом передбачено термін для **перескладання**.

3. Мета і цілі курсу

1. Метою викладання індивідуального профільного курсу « Невідкладні стани в ендокринології. Ведення хворих з хворобами ендокринної системи» є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

2. Цілі навчання:

- проводити опитування і клінічне обстеження хворих із основними захворюваннями ендокринної системи та аналізувати їх результати;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- аналізувати типову клінічну картину, виявляти клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- встановлювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворих з найбільш поширеними захворюваннями ендокринної системи та їх ускладненнях;
- на підставі оцінки результатів лабораторного та інструментального обстеження, проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та встановлювати клінічний діагноз найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- визначати принципи та характер лікування при лікуванні найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- призначати лікування, в тому числі прогноз-модифікуюче, найбільш поширених захворювань ендокринної системи та їх ускладненнях;
- визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану;
- надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану;
- проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань ендокринної системи;
- оцінювати прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними захворюваннями ендокринної системи;
- виконувати медичні маніпуляції;
- вести медичну документацію;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

3. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни (загальні і спеціальні компетентності).

Згідно з вимогами ОПП дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- *інтегральна*: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоро'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- *загальні*:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність працювати в команді.
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

- *спеціальні (фахові, предметні)*:

- ФК1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
- ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень і оцінки їх результатів.
- ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
- ФК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
- ФК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- ФК7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

<p>ФК8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги. ФК9. Навички надання екстреної медичної допомоги. ФК11. Навички виконання медичних маніпуляцій. ФК13. Здатність до проведення профілактичних заходів. ФК15. Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду. ФК17. Здатність до ведення медичної документації.</p>		
4. Пререквізити курсу		
<p>Зазначається інформація щодо дисциплін, базових знань та результатів навчання, необхідних студенту (зарахованих) Для успішного навчання та опанування компетентностями з даної дисципліни необхідні базові знання з наступних дисциплін:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медична біологія. 2. Нормальна анатомія. 3. Нормальна фізіологія. 4. Патологічна фізіологія. 5. Патологічна анатомія. 6. Гістологія, ембріологія, цитологія. 7. Медична та біологічна фізика. 8. Біологічна та біоорганічна хімія. 9. Мікробіологія, вірусологія. 10. Фармакологія. 11. Пропедевтика внутрішньої медицини. 12. Внутрішні хвороби. 13. Хірургічні хвороби. 		
5. Програмні результати навчання		
Список результатів навчання		
Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
Зн-1	Володіти глибокими знаннями з анатомії, фізіології, патофізіології, пат анатомії ендокринної системи.	ПР-19, 21, 23
Зн-2	Володіти знаннями етіології, патогенезу, клініки, діагностики та лікування ендокринних захворювань.	ПР-19, 21, 23
Зн-3	Знати клініко-фармакологічні характеристики лікарських засобів, що використовуються при лікуванні ендокринних захворювань.	ПР-19, 21, 23
Зн-4	Володіти знаннями етіології, патогенезу, клініки, діагностики та лікування невідкладних станів при ендокринних захворюваннях.	ПР-19, 21, 23
Зн-5	Володіти знаннями етіології, патогенезу, клініки, діагностики та лікування невідкладних станів при ендокринних захворюваннях.	ПР-19, 21, 23
Ум-1	Проводити опитування і клінічне обстеження хворих із основними захворюваннями ендокринної системи та аналізувати їх результати.	ПР-1-6
Ум-2	Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	ПР-19, 21, 23
Ум-3	Аналізувати типову клінічну картину, виявляти клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	ПР-1-3
Ум-4	Призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворих з найбільш поширеними захворюваннями ендокринної системи та їх ускладненнях.	ПР-3
Ум-5	На підставі оцінки результатів лабораторного та інструментального обстеження, проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та встановлювати клінічний діагноз найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	ПР-1, 2, 3
Ум-6	Визначати необхідний режим праці та відпочинку, лікувального харчування, основні принципи та характер лікування при лікуванні найбільш поширених захворювань ендокринної системи.	ПР-4, 5, 6
Ум-7	Призначати лікування, в тому числі прогноз-модифікуюче, найбільш поширених захворювань ендокринної системи та їх ускладненнях, використовуючи уніфіковані та локальні клінічні протоколи.	ПР-4, 5, 6, 19
Ум-8	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану.	ПР-7
Ум-9	Надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану.	ПР-8
Ум-10	Виконувати медичні маніпуляції.	ПР-11
Ум-11	Проводити первинну, вторинну профілактику та скринінг найбільш поширених захворювань ендокринної системи, формувати диспансерні групи хворих.	ПР-12, 14, 17
Ум-12	Оцінювати прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними захворюваннями ендокринної системи.	ПР-15

Ум-13	Вести медичну документацію.	ПР-16
Ум-14	Вміння виписати рецепти лікарських засобів.	ПР-16
К-1	Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів, організувати взаємодію з колегами, формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності.	ПР-20, 21
К-2	Опрацювання медичної інформації з різних джерел, використовуючи знання державної та іноземних мов.	ПР-23
АВ-1	Дотримуватись здорового способу життя, підвищувати загально-освітній та професійний рівень, організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки.	ПР-22, 23, 25
АВ-2	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПР-24
АВ-3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ПР-17, 19, 21, 23, 24
АВ-4	Здатність працювати в команді.	ПР-19, 21

6. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
практичні	30	
самостійні	15	

7. Тематика та зміст курсу

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
Пр-1	Ведення хворого з хронічними ускладненнями цукрового діабету. Особливості перебігу гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою корона вірусом SARS-CoV-2 у хворих з цукровим діабетом. Курація хворого з гіпоглікемічною комою.	Діабетичні ангіопатії та нейропатії. Класифікація. Діабетична нефропатія, стадії розвитку, діагноз, диференційний діагноз, лікування та профілактика. Діабетична ретинопатія: стадії процесу, діагноз, профілактика та лікування. Діабетична нейропатія, класифікація, діагностика та лікування. Діабетична стопа: класифікація, діагностика, лікування. Принципи лікування вагітних, хворих на цукровий діабет. Особливості проведення термінових та планових хірургічних втручань у хворих на цукровий діабет. Режим інсулінотерапії: традиційна та інтенсифікована інсулінотерапія. Ускладнення інсулінотерапії: гіпоглікемічні стани, алергія до інсуліну, постін'єкційні ліподистрофії, інсулінорезистентність, хронічне передозування інсуліну (синдром Сомоджі), інсулінові набряки. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих з гіпоглікемічною комою, диференціальна діагностика, тактика ведення.	Зн-1-4; Ум-1-5; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Ліщук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
Пр-2	Ведення хворого з некомпенсованими формами цукрового діабету (кетоацидозом). Курація хворого з гіперглікемічною (кетоацидемічною) комою.	Критерії діагностики цукрового діабету та інших категорій гіперглікемії (ВООЗ, 1999 р.). Показання та правила проведення глюкозолерантного тесту. Діагностичне значення визначення глікованого гемоглобіну, фруктозаміну, С-пептиду, глюкозурії, кетонурії. Критерії компенсації обміну речовин, досягнення нормоглікемії. Кетоацидотичні стани цукровому діабеті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування. Молочнокислий ацидоз. Основні методи лікування ЦД, дієтотерапія, дозоване фізичне навантаження, цукрознижувальна фармакотерапія, навчання хворого самоконтролю. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих з гіперглікемічною комою, диференціальна діагностика, тактика ведення.	Зн-1-4; Ум-1- 7, 10-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Ліщук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
Пр-3	Ведення хворого з синдромом зобу. Особливості перебігу	Визначення розмірів щитоподібної залози. Визначення – “зоб”. Поняття про ендемічний нетоксичний та вузлові форми	Зн-1-4; Ум-1- 7, 10-14;	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко

	гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою корона вірусом SARS-CoV-2 у хворих з патологією щитовидної залози. Курація хворого з тиреотоксичним кризом.	зоба. Захворювання, що супроводжуються тиреотоксикозом. Клінічні відмінності вузлового токсичного зоба. Обґрунтування діагнозу тиреотоксикозу. Медикаментозне, хірургічне лікування токсичного зоба, використання 131-йоду з лікувальною метою. Диференційна діагностика тиреоїдитів з гострим та підгострим клінічним перебігом. Хронічний тиреоїдит. Обґрунтування діагнозу автоімунного тиреоїдиту. Вузлові форми зоба. Моніторинг пацієнтів із вузлами у щитоподібній залозі. Патоморфологічна класифікація пухлин щитоподібної залози. Обґрунтування діагнозу раку щитоподібної залози. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих з тиреотоксичним кризом, диференціальна діагностика, тактика ведення хворих.	К-1, 2; АВ-1-4.	В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Ліщук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
Пр-4	Ведення хворого з синдромом артеріальної гіпертензії в ендокринологічній практиці. Особливості перебігу гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою корона вірусом SARS-CoV-2 у хворих з артеріальною гіпертензією. Курація хворого з гострою недостатністю наднирникових залоз.	Класифікація, критерії діагностики та диференціальної діагностики вторинних артеріальних гіпертензій ендокринного генезу (при синдромі Кона, феохромоцитомі, синдромі Іщенко-Кушинга, гіпертиреозі тощо). Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих з гострою недостатністю наднирникових залоз, диференціальна діагностика, тактика ведення хворих.	Зн-1-5; Ум-1-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Ліщук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
Пр-5	Ведення хворого з гіпоталамо-гіпофізарними захворюваннями (акромегалія, гіперпролактинемія, нецукровий діабет) та хвороби обміну речовин (ожиріння). Особливості перебігу гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою корона вірусом SARS-CoV-2 у хворих з патологією гіпоталамо-гіпофізарної системи та ожирінням.	Класифікація гіпоталамо-гіпофізарних захворювань. Акромегалія. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика та диференціальна діагностика. Лікування. Синдром гіперпролактинемії. Класифікація. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика, диференціальна діагностика. Лікування. Нецукровий діабет. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика та диференціальна діагностика. Лікування. Ожиріння. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.	Зн-1-4; Ум-1-7, 10-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Ліщук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
СРС-1	Підготовка до практичного заняття за темою №1. Опанування навичками аналізувати дані лабораторних. Інструментальних методів дослідження.	Поглиблене вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування цукрового діабету, гострих та хронічних ускладнень цукрового діабету.	Зн-1-4; Ум-1-5; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Ліщук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.

СРС-2	Підготовка до практичного заняття за темою №2. Опанування навичками аналізувати дані лабораторних. Інструментальних методів дослідження.	Поглиблене вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування цукрового діабету, гострих та хронічних ускладнень цукрового діабету.	Зн-1-4; Ум-1- 7, 10-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Лішук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
СРС-3	Підготовка до практичного заняття за темою №5. Опанування навичками трактування даних лабораторного та інструментального обстеження щитоподібної залози; діагностики та лікування тиреотоксичного кризу	Поглиблене вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, дифдіагностики та лікування патології щитовидної залози; діагностики, дифдіагностики, лікування невідкладних станів.	Зн-1-4; Ум-1- 7, 10-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Лішук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
СРС-4	Підготовка до практичного заняття за темою №4. Опанування навичками трактування даних гормонального та інструментального обстеження надниркових залоз.	Поглиблене вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, дифдіагностики та лікування патології надниркових залоз та гострих станів.	Зн-1-5; Ум-1-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Лішук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
СРС-5	Підготовка до практичного заняття за темою №5. Опанування навичками визначення ступеня ожиріння за ІМТ. Опанування навичками трактування даних гормонального та інструментального обстеження.	Поглиблене вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, дифдіагностики та ожиріння та лікування патології гіпоталамо-гіпофізарної системи.	Зн-1-4; Ум-1- 7, 10-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Лішук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.
СРС-6	Підготовка і виконання індивідуальних завдань.	Самостійне вивчення теоретичного матеріалу, опрацювання літературних джерел, розв'язування тестових завдань та клінічних задач з методичної бази, тренування написання рецептів на визначені лікарські засоби, написання рефератів, підготовка презентацій.	Зн-1-5; Ум-1-14; К-1, 2; АВ-1-4.	проф. Плешанов Є.В., проф. Сергієнко В.О., проф. Сергієнко О.О., проф. Кіхтяк О.П., доц. Гоцко М.Є., доц. Москва Х.А., ас. Лішук О.З., ас. Красний М.Р., ас. Козловська Х.Ю.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль			
Код результату навчання	Код виду знань	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
Зн-1-5; Ум-1-14; К-1, 2; АВ-1-4.	Пр-1 Пр-2 Пр-3 Пр-4 Пр-5	<p>Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:</p> <p>а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів. Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу змісту програми.</p> <p>Практичні заняття є клінічними, спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань, проводяться в відділеннях клінічних баз кафедри.</p> <p>☐ Кожне заняття розпочинається з тестового контролю з метою оцінки вихідного рівня знань і визначення ступеня готовності студентів до заняття. Викладач визначає мету заняття та створює позитивну пізнавальну мотивацію; відповідає на запитання студентів, які виникли під час СРС за темою заняття.</p> <p>☐ Основний етап заняття полягає у практичній роботі студента біля ліжка хворого. Викладач із студентами здійснюють обхід хворих. Студенти оглядають хворих, збирають анамнез, обстежують їх, виконують діагностичні маніпуляції тощо. Контроль основного етапу заняття проводиться шляхом оцінки виконання студентом практичних навичок, вмінь розв'язувати типові ситуаційні завдання. Викладач обговорює і дає пояснення, підкреслює особливості перебігу захворювання у конкретної дитини, націлює на більш раціональне проведення тієї чи іншої методики обстеження тощо.</p> <p>Окрім того практичні заняття передбачають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - планування обстеження хворого; - інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних досліджень; - проведення диференціальної діагностики основних захворювань ендокринної системи при типовому або ускладненому їх перебігу; - визначення попереднього клінічного діагнозу; - визначення терапевтичної тактики; - призначення лікувального харчування; - надання екстреної медичної допомоги; - вирішення ситуаційних задач; - відпрацювання практичних навичок біля ліжка хворого; - ведення медичної документації. <p>☐ На заключному етапі заняття для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційні задачі. Викладач підводить підсумки заняття, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.</p> <p>Тривалість одного практичного заняття теми 4,0 академічні години.</p>	<p>Оцінка «відмінно»: студент правильно відповів на 90-100% тестів формату А (з бази даних «Крок-2»), правильно та повно виконав домашнє завдання; в ході опитування дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; демонструє вільне володіння практичними навичками (на муляжах та/або біля ліжка хворого), уміння аналізувати та застосовувати отримані при обстеженні хворого результати для вирішення практичних завдань.</p> <p>Оцінка «добре»: студент правильно відповів на 70-89% тестів формату А (з бази даних «Крок-2»); з окремими помилками виконав домашнє завдання; при опитуванні відповіді на питання викладає правильно, послідовно, але вони не є вичерпними, на додаткові питання студент відповідає без суттєвих помилок; добре володіє практичними навичками (на муляжах та/або біля ліжка хворого); з окремими неточностями аналізує та застосовує отримані при обстеженні хворого результати для вирішення практичних завдань; правильно визначає клінічний діагноз при типовому перебігу захворювання; правильно, але не в повному обсязі проводить диференційну діагностику; призначає в цілому правильне лікування, але може припускатися окремих несуттєвих помилок, які виправляє самостійно; демонструє добрі знання та навички з надання невідкладної допомоги; з окремими неточностями вирішує ситуаційну задачу.</p> <p>Оцінка «задовільно»: студент правильно відповів на 50-69% тестів формату А (з бази даних «Крок-2»), домашнє завдання виконане не в повному обсязі та з помилками; при опитуванні студент демонструє знання основного змісту заняття при задовільному рівні його розуміння; спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; здатний виконати основні практичні завдання (на муляжах та/або біля ліжка хворого) тільки після відповідних зауважень та допомоги викладача; з окремими</p>

Зн-1-5; Ум-1-14; К-1, 2; АВ-1-4.	СРС-1 СРС-2 СРС-3 СРС-4 СРС-5	<p>Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, в т.ч. заповнення робочих зошитів, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.</p> <p>Індивідуальна робота враховується при виведенні оцінки за практичне заняття за умов успішного їх виконання та захисту.</p>	<p>помилками аналізує та застосовує отримані результати для вирішення практичних завдань; визначає клінічний діагноз при типовому перебігу захворювання; допускає окремі помилки при проведенні диференційної діагностики; призначає в цілому правильне, але не повне лікування та/або з несуттєвими помилками; демонструє задовільні знання та навички з надання невідкладної допомоги;</p> <p>Оцінка «незадовільно» : знання студента нижче вимог для оцінки “задовільно” та правильні тестів формату А менше 50%</p> <p>Студент може відпрацювати пропущені теми або перекласти їх на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій (індивідуальної роботи зі студентами) не більше 3-х разів під час вивчення дисципліни, тим самим набрати кількість балів, не меншу за мінімальну, щоби бути допущеним до підсумкового контролю.</p>
Підсумковий контроль			
Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру/ семестровий залік – 100%/0 за 200-бальною шкалою		
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні (лабораторні, семінарські) заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність		
Види підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування	
Залік	Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю.	Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених навчальною програмою.	
<p>З метою інтенсифікації навчального процесу, систематичності засвоєння навчального матеріалу, встановлення зворотного зв'язку з кожним студентом, своєчасного контролю та корегування навчально-виховного процесу, підвищення мотивації, зменшення пропусків навчальних занять, відповідальності студентів за результати навчальної діяльності успішність кожного студента оцінюються за рейтинговою системою.</p> <p>Оцінювання – це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за поточну навчальну діяльність, яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.</p> <p>Поточну навчальну діяльність студентів контролюють на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Рекомендовані до застосування такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль (машинний та безмашинний), розв'язування ситуаційних задач, контроль практичних навичок, зокрема - уміння правильно проводити курацію хворого, призначати та трактувати результати лабораторного та інструментального обстеження, обґрунтовувати діагноз на підставі аналізу клінічних та допоміжних методів обстеження.</p> <p>При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою медичною комісією критеріїв оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.</p> <p>Студент може відпрацювати пропущені теми під час відробок не більше 3-х разів під час вивчення предмету, тим самим набрати кількість балів не меншу за мінімальну, щоб отримати залік з дисципліни. Оцінювання поточної навчальної діяльності: здійснюється на кожному практичному занятті за відповідною</p>			

темою та має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні

При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною традиційною шкалою, далі для кожного студента розраховується його середній бал за дисципліну і згідно таблиці 1 «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» конвертується у відповідні бали».

Розрахунок кількості балів за поточне навчання проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-х бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до 2 знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$X=(CAx200):5$$

Оцінювання індивідуальних завдань студента.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється на заліковому занятті. Виконання індивідуальних завдань враховується при виведенні оцінки за практичне заняття за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 200 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Підсумковий контроль. Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених навчальною програмою. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних індивідуальних профільних курсів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Відповідність оцінювання дисципліни в балах оцінюванню в традиційних оцінках

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
170–200	A	Відмінно
160–169	B	Добре
140–159	C	Добре
130–139	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формою У-5.03В – залік.

За рішенням вченої ради ВНЗ до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за посідання призових місць на міжнародних та всеукраїнських предметних олімпіадах, але у жодному разі загальна сума балів за дисципліну не може перевищити 200 балів.

Конвертація кількості балів за семестровий контроль в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою.

Бали за семестровий контроль незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу. Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Студенти, які навчаються на одному курсі за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних за семестровий контроль, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % студентів
«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться деканатами або іншим структурним підрозділом за рішенням вченої ради навчальним відділом для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Ранжування студентів – громадян іноземних держав рекомендовано за рішенням вченої ради проводити в одному масиві зі студентами – громадянами України, які навчаються за тією ж спеціальністю.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль модуля. Ця категорія студентів має право на

перескладання підсумковий контроль за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Бали за семестровий контроль для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, також конвертуються кафедрою у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 170 до 200 балів	«5»
Від 140 до 169 балів	«4»
Від 139 до 120	«3»
Нижче 120	«2»

Примітка 1. За рішенням вченої ради ВНЗ може встановити для оцінки «5» критерії 180-200 балів, для оцінки «4» - критерії 140-179 балів.

Примітка 2. При використанні інших багатобальних шкал застосовуються пропорційні критерії

Примітка 3. Ці критерії також застосовуються при визначенні оцінки за модуль за необхідності.

Оцінка ЄКТС у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ЄКТС та чотирибальна шкала є **незалежними**.

Багатобальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного студента із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ЄКТС є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «А» за шкалою не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ЄКТС не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

9. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до студента при вивченні індивідуального профільного курсу «невідкладні стани в ендокринології. Ведення хворих з хворобами ендокринної системи» в рамках дисципліни «Внутрішня медицина» та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Студентам пояснюються цінність набуття нових знань, академічні норми, яких необхідно дотримуватися, чому вони важливі, що таке академічна доброчесність, які її цінності та функції, як студенти своїми діями можуть долучитися до її розбудови; пояснюються сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату, заохочують здобувачів вищої освіти самостійно виконувати навчальні завдання, коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика навчальної дисципліни полягає:

в обов'язковому дотриманні академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використань ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку клінічної бази кафедри, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

10. Література

Обов'язкова

1. Ендокринологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / [П.М. Боднар, Ю.І. Комісаренко, Г.П. Михальчишин, ... А.М. Урбанович та іню]; за ред. Ю.І. Комісаренко, Г.П. Михальчишин. – 5-те вид., оновл. Та доповн. – Вінниця: Нова книга, 2020. – 536 с.: іл.
2. Наказ МОЗ України від 29.12.2014 №1021 «Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Цукровий діабет 1 типу у молодих людей та дорослих».
3. Эндокринология: учебник (П.Н. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.И. Комиссаренко и др.) Под ред. профессора П.Н. Боднара, - Изд. 2, перераб. и дополн. – Винница: Нова Книга, 2016. – 488 с.
4. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440 p.
5. Endocrinology: textbook /Ed. by prof. Petro M. Bodnar.- 4th ed. updated – Vinnitsa: Nova Knyha, 2017. – 328 p.
6. USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 pages.

Додаткова

7. Зак К.П., Тронько М.Д., Попова В.В., Бутенко А.К. Цукровий діабет, імунітет і цитокіни. Київ: Книга-плюс, 2014. – 500 с.
8. Наказ МОЗ України від 21.12.2012 №1118 «Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу».
9. Стандарти надання медичної допомоги хворим з патологічними станами щитоподібної та прищитоподібних залоз в умовах дії негативних чинників довкілля (видання третє, розширене) / За ред. О.В. Камінського. – Харків: «Юрайт», 2017. – 312 с.
10. Тронько Н.Д., Соколова Л.К., Ковзун Е.И., Пастер И.П. Инсулинотерапия: вчера, сегодня, завтра. К.: Медкнига, 2014. – 192 с.
11. 100 избранных лекций по эндокринологии. / Под ред. Ю.И. Караченцева, А.В. Казакова, Н.А. Кравчун, И.М. Ильиной. – X: 2014. – 948 с.
12. *International Textbook of Diabetes Mellitus*, 2 Volume Set. Ed. by R.A. Defronzo, E. Ferrannini, P. Zimmet, G. Alberti. 4th Edition, 2015. – 1228 p.
13. *Harrison's Endocrinology*. Ed. by J. Larry Jameson, Mc Graw – Hill., New York, Chicago, Toronto. e.a. 4rd edition, 2016. - 608 p.
14. *Williams Textbook of Endocrinology*. Ed. by Henry M. Kronenberg, Shlomo Melmed, Kenneth S. Polonsky, P. Reed Larsen. Saunders. 13 edition, 2015. – 1936 p.

Інформаційні ресурси

15. <https://www.diabetes.org>
16. <http://www.oxfordmedicaleducation.com/>
17. <https://www.thyroid.org>

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни

1. Мультимедійний проектор
2. Комп'ютери
3. Оверхет
4. Глюкометри
5. Робоча програма дисципліни
6. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів
7. Тези лекцій
8. Мультимедійні презентації лекцій
9. Методичні вказівки до практичних занять для студентів
10. Методичні вказівки до практичних занять для викладачів
11. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студента
12. Тестові та контрольні завдання до практичних занять
13. Ситуаційні задачі до практичних занять
14. Віртуальні історії хвороб
15. Перелік лікарських засобів для вивчення
16. Перелік питань, які виносяться на підсумковий контроль
17. Методичне забезпечення проведення підсумкового контролю:
 - Перелік питань до підсумкового контролю
 - Перелік стандартизованих за методикою виконання практичних навичок
 - Тестові завдання
 - Перелік лікарських засобів для написання рецептів

12. Додаткова інформація

Завуч кафедри: Сафонова Оксана Валентинівна, тел. (032)2759510

Відповідальна за студентський науковий гурток: Ліщук Орися Зіновіївна, тел. (032) 2759510.

Заняття проводяться згідно розкладу, який оприлюднюється на сторінці кафедри на сайті університету (<https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-endokrynologiyi/>). Також на сторінці кафедри можна ознайомитись з робочими матеріалами для вивчення дисципліни (робоча програма, план практичних, самостійних,

індивідуальної роботи, набір тестових завдань, схеми написання історії хвороб, робочі зошити, перелік необхідних лікарських засобів для написання рецептів, перелік практичних навичок та вмінь, питання до дифзаліку, перелік навчально-методичної літератури). Також з матеріалами підготовки до практичних занять можна ознайомитись на сайті дистанційного навчання MISA (<http://misa.meduniv.lviv.ua/login/index.php>). На сайті кафедри також доступні графіки відпрацювань практичних занять, консультацій.

Адреси баз кафедри, де проводяться практичні заняття:

КНП ЛОР "Львівський обласний державний клінічний лікувально-діагностичний ендокринологічний центр", 79010, м. Львів, вул. Острозького, 1, тел.: (032) 276-46-73; 275-95-10 (основна база), викладачі: Сергієнко Олександр Олексійович, Кіхтяк Олеся Павлівна, Сергієнко Вікторія Олександрівна, Гоцко Марта Євстахіївна, Сафонова Оксана Валентинівна, Москва Христина Андріївна, Суслик Галина Іванівна, Ліщук Оріся Зіновіївна.
КНП ЛОР «4-та міська лікарня м. Львова, ендокринологічне відділення, 79011, м. Львів, вул. Свенціцького, 3, тел. (032) 276-02-74, викладачі: Плешанов Євген Валентинович, Красний Михайло Романович, Козловська Христина Юріївна.

Укладач силабуса:

Сафонова О.В., к.м.н., доцент

(Підпис)

Завідувач кафедри:

Урбанович А.М., д.м.н., професор

(Підпис)